

سیاست داخلی/خارجی

تکمیلی

دریغ

از یک عذرخواهی

با این‌که ماجرای لو رفتن فایل‌صوتی مصاحبه وزیرخارجه، یکی از جنجالی‌ترین اتفاقات ماه‌ها و حتی سال‌های اخیر بوده‌است اما همچنان نه تنها هیچ اثری از عذرخواهی افراد دخیل در این ماجرا دیده نمی‌شود بلکه عمده مطالب منتشر شده از سوی این افراد با لحنی طلبکارانه همراه بوده‌است.

حسام‌الدین آشنا در مطلبی که پس از استعفا منتشر کرده، نوشته‌است برخی راهزنان حرفه‌ای باشیخونی سیاسی، باسرفت و انتشار ناپهنگام فایلی‌صوتی، موجب شده‌اند تا یک برنامه‌سازی آموزنده، روשמند و غیرمحرمانه مورد سوء استفاده سیاسی و رسانه‌ای قرار گیرد و در قامت یک معضل سیاسی و امنیتی جلوه‌کند. وی‌همچنین تلویحاخود را «حکیم‌باشی» خوانده و نوشته‌است: امیدوارم مسؤولان ذی‌ربط به جای دراز کردن حکیم‌باشی، حداقل یک مسیر نفوذ را شناسایی کنند.

محمدجواد ظریف هم پس از انتشار این فایل‌صوتی با انتشار مطالبی در اینستاگرام به ماجرا واکنش نشان داده‌است. وی در اولین واکنش خود نوشته‌بود: خیلی نگران تاریخ نباشید نگران خدا و مردم باشید.

او همچنین در دل‌نوشته‌ای که بعدا منتشر کرد بیشتر تلاش کرد ماجرای مصاحبه خود را توجیه کند و مطالب طرح‌شده در این مصاحبه را مسائل کارشناسی دانست که سانسورپذیر نیست. جالب‌تر از این مواضع، فیلمی است که وزارت خارجه از صحبت‌های گذشته وزیر خارجه منتشر کرده و عملا پاسخی است به انتقاداتی که این روزها از وزیرخارجه مطرح می‌شود. ظریف در بخشی از این فیلم می‌گوید: آنچه در فضای‌کشور اتفاق می‌افتد به دلیل جهل و نادانی نیست بلکه به دلیل کفر و به معنای پوشاندن است. احساس نکنید که نمی‌دانند بلکه نمی‌خواهند که بدانند.

شاید مهم‌ترین پیام رفتار آشنا و ظریف بعد از این رسوایی تأمل در همین نکته است، این‌که چگونه افرادی در عالی‌ترین سطوح اجرایی لطمانی جبران‌ناپذیر به حیثیت و منافع ملی وارد کنند و بعد بدون این‌که هزینه آن را بدهند از موضع طلبکارانه با ملت سخن بگویند. واکنش سعید لیلیاز که این مصاحبه را انجام داده نیز از همه جالب‌تر است. او در گفت‌وگویی در واکنش به سوال مجری در خصوص انتشار فایل‌صوتی عنوان کرد: می‌خواهم ببینم آیا دستگاه اطلاعاتی کشور عرضه دارد کسی که فایل‌صوتی‌را منتشر کرده‌پیداکنند یا مثل ماجرای نظنز بعد از این‌که پوکیک، می‌خواهد اسم طرف را رسانه‌ای کند.

لیلاز همچنین افزود، البته از دستگاه اطلاعاتی که فقط تلفن‌های لیلیاز را شنود می‌کند بیشتر از این انتظار نمی‌رود.

ممنوع‌الخروجی ۲۰ نفر

به دنبال انتشار فایل صوتی محرمانه وزیر خارجه کشورمان، حدود ۲۰نفر که به نوعی با این ماجرا ارتباط داشتند، ممنوع‌الخروج شدند. يك منبع آگاه، این خبر را در گفت‌وگو با خبرنگاری صداوسیما اعلام کرد. علی‌القاسمی‌مهر، دادستان تهران نیز از برخورد قانونی با منتشرکنندگان فایل صوتی خبر داد و گفت پرونده‌ای در دادسرای امنیت، در این زمینه تشکیل شده است.

وی گفت: «دستورات لازم در این خصوص به دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی داده شده تا نسبت به شناسایی عوامل و مرتکبین انتشار این فایل صوتی و افرادی که احیاناً آن را در اختیار شبکه‌های ضدانقلاب و افراد بدون صلاحیت قرار داده‌اند، اقدام شود.»

دادستان تهران ادامه داد: «بازپرس ویژه‌ای برای رسیدگی به تمام ابعاد قضیه اختصاص داده‌ایم و دستورات لازم صادر شده است.»

اولین واکنش رسمی روسیه به سخنان ظریف

سخنگوی وزارت خارجه روسیه درخصوص فایل صوتی وزیر خارجه ایران که در بخشی از آن درخصوص سیاست‌های روسیه نیز اظهاراتی مطرح شده‌است، اعلام کرد که تنها مواضع رسمی جمهوری اسلامی ایران را مدنظر قرار می‌دهد. به گزارش تسنیم به نقل از اسپوتنیک، ماریا زاخاروا در نشست خبری هفتگی خود،

پشت پرده‌های استراتژیک پاستور

باکناره‌گیری حسام‌الدین آشنا از ریاست مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری نگاهی انداخته‌ایم به پیشینه، عملکرد و پشت پرده‌های این نهاد راهبردی که غالباً محل تجمع افراد زاویه‌دار با نظام و حاکمیت بوده است

بعد از افشای فایل صوتی مصاحبه جنجال‌برانگیز وزیر خارجه و واکنش‌های فراوانی که صورت گرفت استعفا یا به تعبیری برگزانی حسام‌الدین آشنا از ریاست مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری، اولین پیامد چنین اتفاقی بود. مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری همان نهادی است که مصاحبه با ظریف را در قالب پروژهٔ تاریخ شفاهی انجام داده و پس از درز پیدا کردن مصاحبه ظریف به رسانه سعودی ایران اینترنت‌نشال، در کنار انتقاداتی که نسبت به مطالب مطرح شده از سوی وزیر خارجه مطرح است حسام‌الدین آشنا نیز به‌دلیل عملکرد نامناسب مجموعه تحت مدیریتش در حفاظت از این فایل‌های صوتی تحت انتقادات شدیدی قرار گرفته است. اما گذشته از عملکرد چهره‌هایی چون ظریف و آشنا در این ماجرا، انتشار خبرهایی در روزهای گذشته درباره هشداریایی که در گذشته نسبت به حضور برخی افراد در پروژه‌هایی نظیر تاریخ شفاهی مرکز بررسی‌های استراتژیک داده شده بیش از گذشته این مرکز را زیر ذره‌بین قرار داده‌است.

برابر با آنچه که در سایت مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری آمده‌است این مرکز مسؤول انجام مطالعات و پژوهش‌ها و ارائه طرح‌ها و پیشنهادهای جامع مرتبط با استراتژی ملی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، نظامی و سیاست خارجی با رعایت سیاست‌های کلی نظام است.
تأسیس این مرکز به دوره ریاست جمهوری هاشمی رفسنجانی برمی‌گردد و البته آن زمان، نام آن «مرکز تحقیقات استراتژیک» بود و موسوی خوئینی‌ها از سال ۶۸ تا ۷۱ ریاست این مرکز را به‌عهده داشت. مرحوم هاشمی در اولین دوره ریاست جمهوری سعی می‌کرد به هرکدام از افراد منتسب به جریان‌های راست و چپ، مسؤولیت‌هایی در گوشه و کنار دولتش بدهد. منتها آن موقع براساس این سهمیه‌بندی، عده مسؤولیت‌های اجرایی در دولت به چهره‌های وابسته به کارگزاران و فعالان جناح راست رسید و سهم چپ‌ها در آن مقطع، تجمع و تمرکز در مرکز تحقیقات استراتژیک بود تا به کارهای علمی و پژوهشی بپردازند. طبعاً بر همگان معلوم بود چپ‌ها که عمدتاً شامل طیف‌هایی مثل مجمع روحانیون مبارز و نویسندگان روزنامه سلام و سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی می‌شدند به لحاظ سیاسی و اقتصادی کاملاً با افکار هاشمی رفسنجانی در تضاد بودند و البته به نظر می‌رسید هاشمی با این توجیه که این مرکز بیشتر نهادی پژوهشی است سعی می‌کرد سر رقبای سیاسی خود را با پرداختن به موضوعات علمی و دانشگاهی گرم کند. آن موقع چهره‌هایی مثل سعید حجاریان، عباس عبیدی، محسن کدیور و محمدرضا خاتمی فراهم آورد. خاتمی

که آن موقع معاون فرهنگی مرکز بود، روحانی که مسؤولیت گرفت قرار بود براساس نامه‌ای که هاشمی به او داده بود همه اعضای مرکز را «ببریزد» اما ظاهراً با مجموعه زیردست خود از سرلطف برخورد و با آنها مدارا کرد. این ملایمت اما باعث نشد که برخی از طرح‌های مرکز مثل «پروژه فقر و نابرابری» حذف نشود. این

مرکز تا سا ل ۷۶ یکی از مؤسسات تابعه نهاد ریاست جمهوری بود اما در این سال براساس مصوبه شورای عالی اداری از نهاد ریاست جمهوری جدا شد و به‌عنوان مرکز تحقیقاتی به مجمع تشخیص مصلحت نظام پیوست. پس از این اتفاق، مرکزی با حفظ اهداف همان نهاد قبلی (ارائه راهبرد به دولت) تأسیس شد که «مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری» نام گرفت.

پیوند حلقه‌های کبان و آیین

سیدمحمدخاتمی که از وزارت ارشاد کناره‌گیری کرد، مجوز نشریه‌ای به نام آیین را گرفت تا به این واسطه افکار خود و همفکرانش را در آن درج کند. آن موقع حلقه نشریه کیان که جزو نشریات روشنفکری بود و عمدتاً شامل همفکران خاتمی محسوب می‌شد به او قول همکاری دادند. نشریه البته تا سال ۸۲ منتشر نشد اما رفت و آمدهایی که به منظور هماهنگی برای انتشار آیین صورت می‌گرفت، زمینه را برای شکل‌گیری جلسات هفتگی منظم میان خاتمی با چهره‌هایی مثل هادی خانیکی، سعید حجاریان، مصطفی تاج‌زاده، محسن امین‌زاده، عباس عبیدی، محسن کدیور و محمدرضا خاتمی فراهم آورد. خاتمی روابط نزدیکی با موسوی خوئینی‌ها داشتند به این مرکز پیوستند. حجاریان به‌عنوان یک چهره امنیتی آن موقع معاون سیاسی خوئینی‌ها بود و روی پروژه توسعه سیاسی و جامعه مدنی کار می‌کرد و چهره‌هایی مثل عباس عبیدی، علیرضا علوی‌تبار و مجید محمدی همکاران او بودند. در کنار آن مصطفی تاج‌زاده، محسن امین‌زاده، هاشم آقاچاری، بهزادنبوی، محسن سازگارا و محسن آرمنین هم همکاری‌هایی با این مجموعه داشتند.

سال ۷۱ مدیریت این مجموعه تغییر کرد و حسن روحانی جایگزین خوئینی‌ها شد. طبعاً روحانی قربایت و نزدیکی بیشتری با افکار رئیس جمهوری وقت داشت اما این مساله باعث شد هاشمی رفسنجانی که خودرایش از هر شخص دیگری کارشناس مسائل سیاسی می‌دانست به ایده‌ها و پژوهش‌های مرکزی که خود ایجاد کرده بود توجه نشان ندهد. به‌گفته علوی‌تبار

درباره فایل صوتی محمدجواد ظریف گفت: «مواضع رسمی جمهوری اسلامی ایران بارها از زبان مقامات این کشور بیان شده‌است و بارها به‌صورت رسمی از مواضع مسکو در قبال برجام قدردانی و از تداوم همکاری‌ها با روسیه استقبال کرده‌اند و ما فقط این مواضع رسمی را مد نظر قرار می‌دهیم.» سخنگوی وزارت

حسام‌الدین آشنا، مشاور رئیس جمهوری و رئیس پیشین مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری از چهره‌های پرحاشیه دولت حسن روحانی در هشت سال گذشته بوده است. آشنای ۵۷ ساله، متولد تهران است و مدرک کارشناسی ارشد معارف اسلامی و تبلیغ و دکتری معارف اسلامی و فرهنگ و ارتباطات از دانشگاه امام صادق (ع) دارد. آشنا در ۱۶ سالگی به سپاه شهرکرد پیوست و در ۱۷ سالگی کارمند رادیو اهواز شد. وی سال ۱۳۶۷ با دختر قربانعلی دری‌نجف‌آبادی ازدواج کرد و در دوران ریاست جمهوری سیدمحمد خاتمی و دولت اصلاحات از سوی پدر همسر خود که آن زمان وزیر اطلاعات بود، به سمت معاونت ویژه وزارت اطلاعات منصوب شد. حسام‌الدین آشنا در جریان انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۹۳ عضو هسته مرکزی ستاد انتخاباتی حسن روحانی و مشاور و تحلیلگر مناظرات وی بود. بخش عمده حواشی مربوط به حسام‌الدین آشنا تا قبل از ماجرای اخیر و لو رفتن فایل صوتی مصاحبه ظریف، بیشتر به مطالب منتشر شده از سوی او مربوط بوده است. وی از چهره‌های فعال در فضای مجازی است و به انتشار مواضع دوپهلو و ابهام‌برانگیز شهره است اما گاهی حتی دوپهلونویسی‌ها نیز نمی‌تواند جلوی انتقادات از مطالب او را بگیرد. برخی منتقدند مطالب منتشر شده از

اگرچه مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری می‌تواند به عنوان بازوی مشورتی رئیس جمهوری نقش مهمی را ایفا کند، اما از زمان تأسیس آن، بیش از آن‌که به انجام مطالعات و پژوهش‌های علمی کاربردی و ارائه طرح‌ها و پیشنهادهای جامع در راستای راهبرد ملی بپردازد، عمدتاً درگیر بازی‌های سیاسی شده است. این مرکز در مقطعی تبعیدگاهی برای ناراضیان سیاسی بود و در مقاطعی دیگر هم عمدتاً تلاش دست‌اندرکاران این مجموعه، اجرایی کردن پروژه‌های سیاسی

که ریاست مجموعه را برعهده داشت. این دوره از فعالیت مرکز به تعبیر برخی، سکوی پرشی برای عده‌ای از مسؤولان آن به شمار می‌رفت و به عنوان نمونه به ذاکر اصفهانی می‌توان اشاره کرد که بعد از مدیریت مرکز، به عنوان استاندار اصفهان انتخاب شد. به تعبیری در این دوره، مرکز برای دومین‌بار به صورت محلی برای تجمع تبعیدی‌ها درآمد. انتخاب پرویز دادودی، معاول اول رئیس جمهوری در دولت نهم نمونه‌ای از این انتصاب‌هاست. انتقاد دیگری که به مرکز در دوره احمدی‌نژاد وارد می‌کنند این بود چهره‌هایی که در مرکز مشغول به کار می‌شدند چندان اهل پژوهش نبودند. شیوه مدیریتی ذاکر اصفهانی رئیس مرکز هم چندان به مذاق برخی پژوهشگران علوم سیاسی خوش نمی‌آمد و همین مساله یکی از دلایل کناره‌گیری موسی‌نجفی مورخ و پژوهشگر علوم سیاسی از این مرکز بود. از دیگر اقدامات صورت گرفته در این مجموعه در دوره احمدی‌نژاد لغو انتشار برخی نشریات تخصصی و پژوهشی مثل راهبرد بود. تنها دستاورد این دوره را برگزانی جلسات مشورتی با وبلاگ‌نویسان حامی دولت می‌دانند که حد مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری را تا جایگاه برگزانی گعده‌های کم‌رقم سیاسی تنزل داد.

دوره سکوت وسکون

محمود احمدی‌نژاد که روی کار آمد، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری دستخوش تغییر و تحول فراوان شد. دیگر این مرکز جایی برای حضور جریان دوم خرداد و اصلاح‌طلبان و چپ‌های قدیم نبود چون کشتیبان را سیاست دیگر آمد و البته اکثر اخراجی‌ها به مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت‌نظام منتقل شدند. نیروهای جدیدی که پایشان به مرکز بررسی‌ها باز شده بود البته چهره‌های سرشناسی نبودند و عمدتاً دانش آموختگانی بودند که چندان کاری به مسائل سیاسی نداشتند و شاید مهم‌ترین چهره این مجموعه محمدذاکر اصفهانی بود

ریل‌گذاری جدید با نگاه امنیتی

حسن روحانی با توجه به این‌که در مقطعی رئیس مرکز بود، در اولین دوره ریاست جمهوری خود نسبت به تغییر روند مرکز بررسی‌های استراتژیک، اهتمام ویژه داشت. در دولت‌اول حسن روحانی، سرپرستی مرکز

چهره‌های پرحاشیه

مجید محمدی از جمله چهره‌هایی است که در حال حاضر در آمریکا به سر می‌برد و از جمله مخالفان جدی جمهوری اسلامی به شمار می‌رود. او در آثار خود عمدتاً به نقد دین می‌پردازد.

محسن کدیور هم قبل از خروج از کشور به واسطه مطالبی که در نقد آرای دینی می‌نوشت به زندان محکوم شد و پس از گذراندن دوران محکومت به خارج از کشور رفت و اکنون تلاش دارد به لحاظ تزئوریک، اصول بنیادین جمهوری اسلامی را زیر سوال ببرد. همچنین باید به موسوی خوئینی‌ها اشاره کرد که زمانی ریاست مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری را به عهده داشت که از او به عنوان مرد خاکستری اصلاحات یاد می‌شود و معمولاً در اقدامات جنجالی، از او به عنوان فرد پشت پرده یاد می‌شود. او در سال‌های اخیر سعی کرده با اقداماتی چون نگارش نامه سرگشاده به رهبر انقلاب، ایشان را مسؤول شرایط کشور معرفی کند.

حسام‌الدین آشنا؛ مردی که باید او را بیشتر شناخت

سوی او درباره مذاکرات هسته‌ای رامی‌توان به عنوان نگاه حاکم بر دولت درباره مذاکرات قلمداد کرد. از جمله این مواضع آشنا می‌توان به واکنش او نسبت به تأکید برخی چهره‌های سیاسی بر ضرورت لغو همه تحریم‌ها پیش از بازگشت آمریکا به برجام اشاره کرد. او با انتشار مطلبی از این‌گونه مواضع به دیپلماسی بیانیه یاد کرده بود. آشنا که در مطالب خود برجام را یکی از کلیدهای شکوفایی و گسترش قدرت ایران در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی می‌داند چندی قبل با انتشار مطلبی که می‌توان آن را به معنی حمایت از مذاکره مستقیم ایران و آمریکا دانست، نوشته بود: رسانه‌های اسرائیل می‌گویند دولت این کشور امیدوار است سرسختی مقامات جمهوری اسلامی در مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا بر سر برجام، بازگشت واکنشتن به این توافق را به شکست مرکزی ستاد انتخاباتی حسن روحانی و مشاور و تحلیلگر مناظرات وی بود. بخش عمده حواشی مربوط به حسام‌الدین آشنا تا قبل از ماجرای اخیر و لو رفتن فایل صوتی مصاحبه ظریف، بیشتر به مطالب منتشر شده از سوی او مربوط بوده است. وی از چهره‌های فعال در فضای مجازی است و به انتشار مواضع دوپهلو و ابهام‌برانگیز شهره است اما گاهی حتی دوپهلونویسی‌ها نیز نمی‌تواند جلوی انتقادات از مطالب او را بگیرد. برخی منتقدند مطالب منتشر شده از

درگیر وادی سیاست‌بازی

واجماعی براساس دیدگاه تشکیلاتی و جناحی بود. در شرایطی که کشور در گیرودار بسیاری از مشکلات کشور بود، عمدتاً تلاش اعضای این مرکز پرداختن به مسائل مبتنی بر شعارهای سیاسی دولت اصلاحات بود. از سویی دیگر مرکزی با این اعتبار طبعاً از بودجه‌هایی برخوردار است، اما به لحاظ حقوقی مشخص نیست که نحوه هزینه‌کردن این بودجه به چه شکل و صورتی است. گذشته از این، تاکنون به طور مشخص زمینه برای نظارت و ارزیابی عملکرد این مرکز وجود نداشته است.

رئیس آن حسام‌الدین آشنا بود و پیامد آن کناره‌گیری وی از این سمت و جایگزینی علی ربیعی به جای او بود. این اتفاق ضمن این‌که واکنش‌های سیاسی در داخل و خارج از کشور در پی داشت، در داخل کشور هم بی‌اثر نبود. قوه قضاییه کشورمان پرورنده‌ای را در این زمینه تشکیل داده و از سوی دیگر نمایندگان مجلس هم طرح تصفح از مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری را کلید زدند. در نامه‌ای که به همین منظور منتشر شد آمده است: آقای حسام‌الدین آشنا به‌عنوان رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک نهاد ریاست جمهوری که مصاحبه با ظریف و دیگر وزرای دولت با مسؤولیت ایشان انجام شده باید پاسخگوی افشای این اطلاعات باشد و بداند این حوادث تهدیدکننده امنیت ملی کشور است و باید پاسخ دهد این تهدید از کجانشات می‌گیرد. این مساله، بیانگر نفوذ دشمن و جاسوسان در مرکز بررسی‌های استراتژیک نهاد ریاست جمهوری است و به دلیل این حفره امنیتی است که برخی دولتی‌ها با تهیه و مصاحبه‌های این مرکز با مسؤولان دولتی مخالف بوده و هستند. آقای آشنا، مسؤولیت تهیه و ضبط این برنامه را به عهده داشت و باید پاسخگوی این اتفاق مهم باشد. این اتفاق مهم باشد. نمایندگان پیشنهاددهنده این طرح در ادامه این نامه درباره موضوع اصلی تحقیق و تفحص آورده‌اند: علت انتشار اطلاعات سری و محرمانه کشور که مرکز بررسی‌های استراتژیک نهاد ریاست جمهوری، مسؤولیت نگهداری آن را داشته است در توطئه‌ای بی‌گانه معاند چیست؟ اطلاعات سری و محرمانه در مرکز مذکور به چه نحو نگهداری می‌شود؟ چه افرادی مسؤولیت نگهداری این اطلاعات را دارند؟ سوال این است که مرکز تحقیقات استراتژیک ریاست جمهوری که وظیفه دارد نگاهی راهبردی و استراتژیک در اختیار بالاترین مقام اجرایی جمهوری اسلامی قرار دهد، طی دوره فعالیت خود این گونه مثل تاخت‌و تاز جریان‌ات مسأله دار و چهره‌های غالباً زاویه‌دار با گفتمان انقلاب اسلامی قرار بگیرد. موضوع اخیر و حاشیه‌های حول این مرکز، فرصت مناسبی است تا عملکرد این نهاد و پشت پرده‌های آن توسط نهادهای نظارتی مورد فرهنگ خود را تغییر دهد و با پذیرش فرهنگ انگلیسی-آمریکایی کشور را از سقوط نجات دهد.

انتشار فایل صوتی ظریف

فایل صوتی وزیر خارجه که منتشر شد اولین متهم قضیه به لحاظ رسانه‌ای، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری و حاشیه دیگر این دوره انتشار کلیبی با عنوان «داری اشتباه می‌کنی کاپیتان» سال ۹۷ در فضای مجازی بود که از سوی برخی رسانه‌های اصولگرا مورد انتقاد شدید قرار گرفت. در همین زمینه رجانویز نوشت: ناگفته‌های مستند مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری و سخنرانی مدیر گروه آینده‌پیشی این مرکز، این است که به مردم ایران اسلامی توصیه می‌شود بیایید فرهنگ خود را تغییر دهید و با پذیرش فرهنگ انگلیسی-آمریکایی کشور را از سقوط نجات دهید.

فایل صوتی وزیر خارجه که منتشر شد اولین متهم قضیه به لحاظ رسانه‌ای، مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری و